

Vora l'escultura de La Dignitat, al cementiri de Tarragona, es portarà a terme una ofrena floral. FOTO: MARC BOSCH

Memòria històrica

La repressió franquista va afusellar 230 ebrencs a Tarragona

El Departament de Justícia prepara per a aquest dissabte un acte d'homenatge en record a les víctimes de les Terres de l'Ebre que van morir executades o de malaltia a la presó de Pilats

MARINA PALLÁS CATURLA
TORTOSA

El Departament de Justícia, Drets i Memòria retrà homenatge aquest dissabte als més de 230 ebrencs afusellats per la repressió franquista a Tarragona. És la primera vegada que es porta a terme de forma institucional un homenatge a aquestes víctimes, afusellades a la presó de Pilats i enterrades a diferents fosses al cementiri de Tarragona.

La repressió franquista va afusellar més de 230 ebrencs a Tarragona entre els anys 1939 i 1943. Les xifres no són mai exactes, però es calcula que són 350 el total d'ebrencs que van morir a les presons franquistes, sense comptar, evidentment, els que van marxar a l'exili o van acabar en els camps de concentració nazis. El passat 5 d'abril ja es va fer a Tortosa el primer homenatge global a les 350 víctimes ebrencs i també a Vi-

naròs es va retre homenatge a les víctimes ebrencs afusellades allí.

La repressió dels primers anys del franquisme comença a la mateixa Guerra Civil: a mesura que les tropes franquistes ocupaven una població ja començava la repressió, seguint les persones que havien defensat la República i els seus valors i se'ls acusava de rebel·lió. Després patien judicis sumaríssims, sense garanties. Els consells de guerra sumaríssims eren procediments judicials militars que acumulaven totes les fases del procediment (testimonis, proves, judici i condemna) en un sol acte, sense cap mena de garantia jurídica, i que es van emprar com a eina de depuració ideològica i social. Com explica al *Diari* el director de Justícia, Drets i Memòria a les Terres de l'Ebre, Lluís Montull, «totes aquestes persones van ser víctimes d'una justícia falsària». Montull remarca la importància

d'aquest acte: «mai s'havia fet un acte així per homenatjar les víctimes ebrencs del primer franquisme i aquí és on es troben la majoria de víctimes. Realment la xifra és aproximada perquè pot variar a mesura que avança la recerca. És important que la repara-

Les víctimes eren de 50 municipis arreu de l'Ebre. De Tortosa n'hi ha una trentena

ració es base sempre en una recerca rigorosa».

Les víctimes procedeixen d'una cinquantena de municipis d'arreu de les Terres de l'Ebre. N'hi ha una trentena de Tortosa, però de pobles petits com la Palma d'Ebre, per exemple, n'hi ha fins a 17. A l'acte hi ha confirmada l'assistència de 65 famílies de les víctimes,

un aspecte precisament transcendental per portar a terme la reparació, tants anys després: sovint, que els seus familiars fossin empresonats i executats condemnava les famílies a patir un estigma de per vida o a ser expulsades de les seues comunitats. Per a ells la guerra i el patiment mai va acabar el 39. «I també és molt important la presència dels ajuntaments en aquests actes i fer xarxa amb les entitats», apunta Montull. «Perquè l'objectiu és que a partir del coneixement hi haja un reconeixement i una reparació. I els ajuntaments són fonamentals, són la comunitat més propera on es pot produir la reparació».

L'acte començarà dissabte amb una visita guiada amb l'historiador Francesc Xavier Tolosana, que ha estudiat la repressió franquista a les Terres de l'Ebre, pels diferents espais de memòria del cementiri de Tarragona i al Turó de l'Oliva, on afusellaven els presos de Pilats. A les 11 hores arrencarà l'acte d'homenatge, presidit per la consellera de Justícia Gemma Ubasart. Finalment es visitarà la fossa més gran, on es farà una ofrena floral vora l'escultura de La Dignitat, que té els noms de moltes d'aquestes víctimes.

«No es tracta de parlar de víctimes, sinó de persones que van lluitar per les nostres llibertats. El millor homenatge que podem fer-los és continuar amb aquesta lluita, més ara quan s'està produint un ascens de l'extrema dreta», valora el director. «És important remarcar que aquest reconeixement de les derrotes i dels traumes d'on venim també és fonamental no només per fer justícia al passat sinó també per avançar d'una manera més atenta a les vulneracions dels drets humans. Que el passat ens permeti avançar millor en el futur», clou.